

140 GODINA ZGRADE HGZ-a – IZLOŽBA U NASTAVCIMA I.

U godini kad obilježavamo jubilej naše zgrade svaki mjesec predstavljamo po jedan autentičan predmet – u vitrini u podnožju svečanog stubišta i feljtonom u *HaGeZe*-u. Nakon priče o parketu iz Male dvorane nastavljamo pričom o podovima, sada o keramičkim pločicama. U vitrini je izložena keramička podna pločica iz prostorije u prizemlju koja je donedavno služila kao spremište za arhiv. Pretpostavljamo da pločica potječe s kraja 19. stoljeća, a tragovi su nas i ovaj put odveli na razne strane.

Dobar običaj nekadašnjih majstora da se potpišu na svoj rad (tako na podnim pločicama prvoga kata Hrvatskog državnog arhiva stoji ime *RAKO*) olakšao nam je identifikaciju. Odmah u ulazu u zgradu HGZ-a jedna pločica kazuje: *IZVEO UCHYTIŁ FERDINAND ZAGREB*. Od arhitekta Andreja Uchytila saznali smo o članovima njegove porodice sljedeće: Braća Ferdinand i Karl Uchytil podrijetlom su bili iz mjesta Nová Včelnice blizu Brna. Obitelj se preselila u Beč, gdje je Ferdinand rođen 1897. godine. Njegov stariji brat Karl (1892–1962) rođen je u Moravskoj, a iz Beča se 1919. preselio u Zagreb i osnovao građevinsku tvrtku, koja se uglavnom bavila proizvodnjom i ugradbom umjetnog kamena, od 1924. pod imenom *Prva Jugoslavenska proizvodnja umjetnog kamena*. Ferdinand se kasnije priključio tvrtki, ali se nakon toga

osamostalio. Prije Drugog svjetskog rata vratio se u Austriju, živio u mjestu Ried im Innkreiss i bavio se proizvodnjom i prodajom tekstila. Ne zna se kada je umro.

Ali to nije jedina zagonetka. Ladislav Šaban u svojoj knjizi *150 godina Hrvatskog glazbenog zavoda* (Zagreb, 1982) piše: "Između 1934. i 1936. [...] na hodniku u prizemlju i vestibulu izveden je vrlo lijepi tarac u velikim crvenim i bijelim kockama (arh. Z. Neumann)." Vjerojatno je Zlatko Neumann, istaknuti među- i poslijeratni arhitekt, napravio nacрте, a Ferdinand Uchytil postavio keramičke ploče. No, čini se da smo još daleko od konačne verzije slijeda događaja. U arhivu HGZ-a čuva se, naime, račun iz 1937. koji je HGZ-u ispostavila tvrtka *Škaberna građevni materijal*. Račun je zbog zanimljiva dizajna logotipa, na kojem već 1937. stoje neboderi (!), bio izložen na izložbi *Art déco u HGZ-u* 2011. godine. Tvrtka je poslovala na adresi Samoborska cesta 18 "(nasuprot Samoborskog kolodvora)", dakle u današnjoj ulici Božidara Adžije na Trešnjevki, gdje se još uvijek mogu nabaviti podne ploče u tvrtki *Samoborka*, u blizini nekadašnje polazne postaje "samoborčeka". Račun je za "terazzo podove 2 cm debljine sa mramornim zrnima 3 do 9 mm krupnoće", dakle današnje ploče na samom ulazu i u prizemlju HGZ-a.

MEŠTROVIĆ I GLAZBA

U Gliptoteci HAZU do 20. ožujka traje izložba *Skulptura i nagost – tjelesnost i erotika u djelima Ivana Meštrovića*, što nas je ponukalo da se osvrnemo na povezanost Meštrovića i glazbe. O tome za *HaGeZe* piše Barbara Vujanović, viša kustosica Atelijera Meštrović u Zagrebu i jedna od autorica izložbe.

foto: Živko Bačić

Ivan Meštrović: Djevojka s violinom, Dubrovnik 1922, vl. Galerija Meštrović, Split

Povezanost duhovna i osjećajna vodi nas sve uvijek na iste izvore koji su isti, makoliko im bile promjenjive boje ili šum, – tok i pritisak im je isti: traženje harmonije sveukupnosti [...].

Ivan Meštrović, „Mjesto predgovora“, u: *Meštrović*, Nova Evropa, Zagreb, 1933, str. 5.

Stvaralaštvo Ivana Meštrovića (1883–1962), bilo da se radi o njegovim kiparskim, crtačkim ili arhitektonskim ostvarenjima, doista je obilježeno trajnim traženjem harmonije sveukupnosti. Pri tome su posebno zanimljivi doticaji s drugim umjetničkim izričajima kao što su pjesma, muzika i ples. Tema glazbe kontinuirano se provlači kroz njegova djela. Primjerice, još 1906. godine u Beču oblikuje skulpturu *Djevojčica pjeva*. Impresionistički oblikovan portret Olge, mlađe sestre njegove prve supruge Ruže Klein, otkriva svu puninu njegova rafiniranog pristupa materiji kojoj udahnuje lakoću melodioznosti.

U svakom razdoblju pronalazio je nove razloge posezanja za nekom temom. Uoči Prvoga svjetskog rata stvara reljefe plesačica, kojima odaje svoju snažnu povezanost s antičkim nasljeđem. Također potvrđuje i aktualnost vlastita interesa, jer su brojni njegovi suvremenici, slikari i kipari, posvećivali svoje radove prikazima ljudskoga tijela animirana plesnim pokretom.

Prvi svjetski rat svojim je užasima odmaknuo Meštrovića od prethodnoga bavljenja herojima i ratnicima *Kosovskoga ciklusa*. Sve se više okreće duhovnosti, koju pretače u radove sakralne i glazbene tematike, a često dolazi i do njihova ispreplitanja u prizorima muzicirajućih anđela. Usporedo on stvara i figure mladih žena koje sviraju instrumente. Šest ih je oblikovao u Rimu 1918. godine, kao znak novog optimizma i nade.

Ostvarenjima je pridavao i prošireno simboličko značenje, tako *Hrvatskoj rapsodiji* (1947) – djevojci s instrumentom nalik na lutnju na kojem svira skladbu posvećenu svome narodu. Pedesetih godina, tijekom američkoga razdoblja, ponovno se vraća temi sviračica. Valja spomenuti da je i njegovo stvaralaštvo inspiriralo glazbene umjetnike – poput suvremene skladateljice Olje Jelaske ili pak Jakova Gotovca, čije je orkestralno djelo *Dinarka (Ples bola i ponosa)* iz 1945. godine bilo inspirirano Meštrovićevim djelima *Majka* i *Povijest Hrvata*.

Barbara Vujanović

NOTNA IZDANJA BERSINIH SKLADBI PUTUJU SVIJETOM

Unutar HGZ-ova istraživačko-izdavačkog projekta *Sabrana djela Blagoja Berse* u proteklih je osam godina objavljeno četrnaest notnih izdanja (sva klavirska, zbarska i komorna djela te osam partitura orkestralnih skladbi), a krajem prošle godine objavljene su i orkestralne dionice šest skladbi, u redakciji Mladena Tarbuka. Ubrzo se pokazalo da se, uz financijsku pomoć Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport Grada Zagreba, trud isplatio. Već u siječnju ove godine Simfonijski orkestar HRT-a i Mladen Tarbuk izveli su skladbu *Una notte in Ellade*, a 7. travnja izvest će simfonijsku pjesmu *Hamlet*. Bersina dva najpoznatija djela, *Idila* i *Sunčana polja*, ponovno su na koncertnim podijima. Zagrebačka filharmonija izvela je *Idilu* najprije u Koncertnoj dvorani *Lisinski*, a potom 6. veljače u Carnegie Hallu u New Yorku, pod ravnanjem Krešimira Batinića. Za skladbu *Sunčana polja* zainteresiran je Staatstheater iz Hannovera, a zagrebačka publika čula ju je 29. veljače na koncertu orkestra EUphony, u kojem sudjeluju studenti sedam muzičkih akademija iz susjednih zemalja.

LIVADIĆ I PEJAČEVIĆ IZ KNJIŽNICE HGZ-a U NOVIM GLAZBENIM IZDANJIMA

Put notnog zapisa u rukopisu na polici ormara u knjižnici HGZ-a do slušatelja u idealnom slučaju prate i suvremeno izdanje te nosač zvuka. Upravo se to događa s rukopisima Dore Pejačević, čija se ostavština čuva u HGZ-u. Zahvaljujući nastojanjima Muzičkog informativnog centra Koncertne direkcije Zagreb (MIC KDZ) sustavno se objavljuju djela Dore Pejačević, a njemačka izdavačka kuća CPO objavljuje CD-ove. Zadnji je već sedmi u tom nizu, dvostruki CD na kojem Nataša Veljković izvodi sabrana djela za klavir Dore Pejačević.

Impresivnom popisu svojih izdanja MIC je krajem prošle godine dodao i *Popijevke na njemačke stihove* Ferde Livadića (priredio Felix Spiller). Iz knjižnice HGZ-a uvršten je ciklus *Vier Lieder*, u kojem se nalazi i popijevka *Nähe des Geliebten*, prvi put objavljena za Livadićeve mladosti, u Grazu 1824. godine.

OBILAZAK ZGRADE HGZ-a SVAKE PRVE SRIJEDE U MJESECU

U godini jubileja zgrade HGZ-a zainteresirani će svake prve srijede u mjesecu u 18 sati, osim ljetne stanke, moći doznati zanimljivosti iz njezina vremenog života. Kao i dosad, obilazak je besplatan.

Zgradu HGZ-a građanstvo je do sada moglo razgledati u sklopu programa Dana HGZ-a, 18. travnja. Znalo je biti i drugih termina, npr. 28. siječnja, kada je u grupi bio i radijski autor Mladen Kušec, koji je taj obilazak tonski dokumentirao. U emisiji *Zagnetno putovanje – putujemo Hrvatskom* 30. siječnja bio je emitiran dio tog materijala, jer cijela je emisija bila posvećena zgradi HGZ-a. Na brojna pitatelja slušatelja iz studija je, uz Mladena Kušeca i Josipa Bratulića, odgovarala Nada Bezić, koja vodi obilazke HGZ-a.

foto: Ante Topić

U SPOMEN DARKU LUKIĆU

U knjižnicu HGZ-a stiglo je pismo iz francuske Nacionalne knjižnice, gdje se već neko vrijeme digitaliziraju zvučni zapisi ("BnF Collection", <http://www.bnfcollection.com/music>), pa tako i gramofonska ploča Darka Lukića snimljena u Parizu god. 1957. Na njoj Lukić svira uglavnom hrvatske autore, među kojima i Fortunata Pintarića – četiri njegove skladbe. Francuski kolege su željeli znati o kojim se točno djelima radi, a nas je veselilo što možemo ukazati na našu izdavačku tradiciju, jer je Lukić svirao iz izdanja Pintarićevih skladbi što ih je HGZ objavio još 1927. i kasnije u više izdanja. Upit je došao upravo u danima kada se spremala izložba uz koncert Harija Guseka 16. veljače. Budući da je koncert bio in memoriam Gusekovu profesoru Darku Lukiću, priredili smo prigodnu izložbu s notama i gramofonskim pločama iz dijela ostavštine Darka Lukića koja se čuva u HGZ-u. Iz bogate zbirke notnih izdanja izabrali smo, između ostalog, djela za dva klavira koja su u duu svirali Lukić i Jurica Murai, potom redakcije Mozartovih i Beethovenovih skladbi što ih je Lukić obavio za Muzičku nakladu, a od ploča upravo onu koju imaju u rukama kolege iz Pariza, *Musique yougoslave pour piano*. Među Lukićevim je notama i podosta izdanja skladbi hrvatskih autora, kao i nekoliko vrijednih autografa, npr. *Dodekafonski koncert* Borisa Papandopula.

NAJAVLJUJEMO

Društveni koncert

Ponedjeljak, 7. ožujka u 20 sati

NOKTURNO

Društveni orkestar HGZ-a,
Matko Smolčić, fagot; Katarina Kutnar, violina
dirigent Zoran Juranić

Program:

W. A. Mozart: *Mala noćna muzika*
A. Vivaldi: Koncert *La Notte* za fagot i gudače
Th. Akimenko: *Nocturne*
G. Fauré: *Nocturne*
T. Uhlik: *Notturmo*
L. Boccherini: *Noćna glazba na madridskim ulicama*

MUZIČKI LEKTORIJ

Utorak, 29. ožujka u 19.30 sati, podrumaska dvorana

MARCEL BAČIĆ

Goethe i muzika

Kao izraziti čovjek oka, „rođen da gleda i pozvan da motri“, Goethe je bio osjetljiv na zvuk Sunca, buku svjetlosti, škripu Febovih kola, pjev antičkih hramova. Slušao je muziku „da smiri dušu i odriješi duhove“ i bio je svjestan da nedostatak sluha više škodi karakteru nego muzikalnosti. Slutio je da vidljiva klasika mora stajati na čujnom etosu, optički duh na akustičkoj duši: svjesni klasicist respektirao je muzičku podsvijest Winckelmannova doba. Ali romantičku muzikalnost tretirao je kao kolektivnu bolest, ne primjećujući da to *Čarobnjaka* muči tjeskoba *Čarobnjakova učenika*: potiskivao je duhove koje je sam dozvao. Kad je Schubertov *Vilinski kralj* poput Dioniza osvanuo pred Apolonovim vratima, Goethe se pravio kao da ne prepoznaje vlastitu baladu...

BLAGAJNA: 48 30 822, blagajna@hgz.hr
ponedjeljak–petak 11–14 i 19–20 sati
i jedan sat prije početka koncerta

TAJNIŠTVO: 48 30 833, fax: 48 30 701
hgz@hgz.hr

KNJIŽNICA: 48 30 824
knjiznica@hgz.hr
ponedjeljak, sri. i pet. 11–14, sri. 16–20 sati

VELIKA DVORANA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

KONCERTNA SEZONA CLXXXIX (2015/2016)

OŽUJAK

www.hgz.hr
hgz@hgz.hr

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
10000 Zagreb, Gundulićeva 6
IBAN: HR5723400091110039946

UREDNIČE:
Nada Bezić • Seadeta Midžić

JEZIČNA SAVJETNICA:
Giga Gračan

ZA IZDAVAČA:
Marcel Bačić

VD = Velika dvorana; MD = Mala dvorana

Srijeda, 2. III. u 18 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Obilazak zgrade HGZ-a
Voditeljica: Nada Bezić
ULAZ SLOBODAN

Petak, 4. III. u 20 sati, VD

GLAZBENO UČILIŠTE ELLY BAŠIĆ
Koncert učenika Škole

Ponedjeljak, 7. III. u 20 sati, VD

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Društveni koncert
Nokturno
Društveni orkestar HGZ-a
Zoran Juranić, *dirigent*
Matko Smolčić, *fagot*; Katarina Kutnar,
violina
Boccherini, Vivaldi, Mozart, Fauré, Akimenko,
Uhlik
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-A I HDGU-A

Utorak, 8. III. u 20 sati, VD

HRVATSKI KOMORNI ORKESTAR – AUSTRIJSKI
KULTURNI FORUM ZAGREB
Večer austrijske glazbe
Pavle Dešpalj, *dirigent*
Christian Traxler, *klavir*
Mozart, Haydn
ODREĐENI BROJ BESPLATNIH ULAZNICA ZA ČLANOVE
HGZ-A

Utorak, 8. III. u 20 sati, Podrumska dvorana
HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH TEORETIČARA

Radionica utorkom
Tihomir Petrović: *Šesnajstvajspet – 1625*
ULAZ SLOBODAN

Nedjelja, 13. III. u 20 sati, VD

PASIONSKA BAŠTINA
Bruno Vlahek, Dubravka Vukalović, *klavir*
Komorni zbor Muzičke akademije Zagreb
Gorana Biondić Ruško, *sopran*; Matija Meić, *bariton*
Jasenka Ostojčić, *dirigentica*
Vlahek
ODREĐEN BROJ BESPLATNIH ULAZNICA ZA ČLANOVE
HGZ-A

Utorak, 15. III. u 20 sati, VD

UMJETNIČKA ORGANIZACIJA CRISTOFORIUM
Ciklus *Pleyel Svetislava Stančića*
U spomen na Ivu Mačeka
Ljubomir Gašparović, *klavir*
Kunc, Brahms, Debussy, Chopin
ODREĐENI BROJ BESPLATNIH ULAZNICA ZA ČLANOVE
HGZ-A

Srijeda, 16. III. u 20 sati, VD

ZAGREBAČKI SOLISTI
Dani Bošnjak, *flauta*
Bobić, Vivaldi, Bach, Mozart
ODREĐENI BROJ BESPLATNIH ULAZNICA ZA ČLANOVE
HGZ-A

Četvrtak, 17. III. u 19 sati, VD

VELEPOSLANSTVO IRSKE
Dan svetog Patrika
Diarmaid Moynihan, *uilleann pipes* (gajde);
Fionnuala Moynihan, *klavir*; Donncha Moynihan,
gitara
Tradicionalna irska glazba

Subota, 19. III. u 20 sati, VD

AKADEMSKI ZBOR VLADIMIR PRELOG
Koncert u povodu 25. godišnjice djelovanja
Iva Juras, *dirigentica*
Allegri, Grieg, Česnokov, Stanford, Rahmanjinov,
Leščan, Štolcer Slavenski, Papandopulo

Nedjelja, 20. III. u 11 sati, MD

GLAZBENA ŠKOLA VATROSLAVA LISINSKOG
Završni koncert 10. školskog klavirskog natjecanja
uz podjelu diploma i nagrada

Utorak, 22. III. u 20 sati, VD

BUNT ART
Guitarra viva
Maroje Brčić, *gitara*
Haug, Coste, Ponce, Asencio, Listeš, Rodrigo
ODREĐENI BROJ BESPLATNIH ULAZNICA ZA ČLANOVE
HGZ-A

Četvrtak, 24. III. u 20 sati, VD

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH UMJETNIKA
Zagrebački umjetnici zagrebačkoj publici
Marta Šomodi Homan, *flauta i piccolo*
Kristina Kebet, *klavir*
Gaubert, Bonis, Messiaen, Ruždjak, Mower,
Brotans, Damaré
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HDGU-A I HGZ-A

Utorak, 29. III. u 19.30 sati,

Podrumska dvorana
HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Muzički lektorij
Marcel Bačić: *Goethe i muzika*
ULAZ SLOBODAN

Dio hodnika na trećem katu HGZ-a, keramičke podne pločice iz 1895. godine.